

”Nu förstår jag hur det svenska
arbetslivet fungerar”

Stiftelsen Minervas Mentor- och integrationsprojekt, Maria

Mod att bryta upp och starta på nytt

STIFTELSEN MINERVA har bedrivit mentorprogram sedan 1992 med inriktning på ledarskap och utveckling. 1998 startades det första Mentor- och integrationsprojektet, Maria, (Mentor- och integrationsprojekt för arbetsökande invandrade kvinnor med akademisk utbildning), finansierat av Nutek, Länsstyrelsen Dalarna, Länsarbetsnämnden i Dalarna och Stiftelsen Minerva.

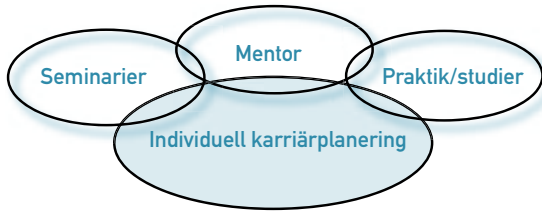
Arbetsökande invandrade kvinnor är en dold resurs. Invanda mönster och värderingar kan många gånger göra det svårt för dem att få ett fotfäste på den svenska arbetsmarknaden. Invandrade kvinnor med akademisk bakgrund är en dubbel resurs för det svenska arbetslivet. Dels är de välutbildade, dels kan de öppna dörrar in till sina ursprungsländer för svenska intressenter.

De kvinnor som deltagit i något av Minervas fyra Mariaprojekt kommer från många olika länder och representerar en mångfald av yrken. Mångfald av alla slag inom arbetslivet kommer att bli framtidens sätt att öka både kvalitet och lönsamhet.

Syftet med att driva mentorprogram för arbetsökande invandrade kvinnor med akademisk utbildning är att ge dem möjligheter att bredda sina kunskaper om svenskt arbetsliv, skapa yrkeskontakter och få ett fruktbart nätverk.

Detta sammantaget bidrar till att öka deltagarnas chanser att hitta ett lämpligt arbete.

Minervas modell

Mentor

Att vara mentor handlar om att dela med sig av sin kunskap inom arbetsrelaterade frågor. Detta blir extra viktigt i Mariaprojekten, där adepten både är arbetssökande och invandrare. En framgångsrik mentor och adeptrelation handlar om ett professionellt utbyte av erfarenheter i båda riktningarna.

Praktik

Praktikplats väljs utifrån adeptens bakgrund och framtida behov. Praktikplatsen har en viktig funktion både för adeptens språkutveckling och för att hon ska få erfarenhet av hur det fungerar på en arbetsplats inom just hennes yrkesområde.

Seminarier

Seminarierna är inriktade på hur svenskt arbetsliv fungerar och innehåller fyra grundteman:

Vägen till arbete

ansökningshandlingar, CV, rekrytering m.m.

Alternativa vägar

starta eget, kooperativ, mässor m.m.

I arbetslivet

ledarskap, jämställdhet, konflikthantering m.m.

Personlig utveckling

identitet/integritet, handlingsplan m.m.

Individuell karriärplanering

Den individuella strategiska planeringen pågår under hela projektet, främst vad gäller platsansökan, anställningsintervju, individuella handlingsplaner och bevakning av lämpligt arbete.

Nätverk

Deltagarna inbjuds till Minervas övriga seminarier och nätverk. Adepten kan ibland få tillgång till mentorns professionella nätverk.

Projektet har präglats av individuella lösningar, men grundfrågorna har varit de samma för dem alla:
Vad har du för formell kompetens, erfarenheter och personliga egenskaper?
Var befinner du dig nu?
Vart är du på väg?
Vad behöver du?
Vilka strategiska val behöver du göra?

- De flesta deltagarna har varit i Sverige i kortare tid än två år.
- Flera av dem har kombinerat deltidsarbete, studier och praktik.
- 4 av 10 har sökt och fått heltidsarbete.
- 3 arbetar deltid.
- 8 av 10 har läst någon kurs på Komvux.

Maria 4

2004–2005

LARISA BORISOVA

Läkare med inriktning mot invärtes medicin. Komvuxstudier i svenska, uttalsträning. Intresserad av arbete på sjukhus. Auskultation på vårdcentral.

Ursprungsland: Ryssland

Mentor
ELISABETH FRISK
Verksamhetschef, Primärvården, Hälsingland

MARTINA KÄLLER

Civilekonom med inriktning mot organisations- och personalfrågor, Högskolan Dalarna. Deltar i en kurs i professionell kommunikation. Praktik på personalenheten på Skatteverket i Falun och Gävle.

Ursprungsland: Tyskland

Mentor
KRISTINA GUSTAVSSON
Ekonom, Högskolan Dalarna

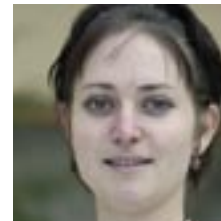

ANGELICA LUNDAVIK

Mediautbildning. Har ändrat inriktning och vill bli språklärare. Arbetade deltid på pizzeria. Nu heltid som resande säljare för Telez över hela landet. Studiecirkelledare i spanska på ABF. Komvuxstudier. Tänker söka Lärarprogrammet vid Högskolan Dalarna.

Ursprungsland: Venezuela

Mentor
KARIN RAPP DE RENDÓN
Lärare i spanska, Hagagymnasiet, Bortlänge

KERSTIN LUNDAVIK

Mikrobiolog. Arbetade deltid som personlig led-sagare. Komvuxstudier. Resande säljare för Telez. Kontakter med Uppsala universitet för eventuella studier i biomedicinsk analys. Gärna forskning på sikt. Kan även tänka sig att starta eget.

Ursprungsland: Venezuela

Mentor
EDITA PLATBARDIS
Miljöchef, Älvdalens kommun

**EMILY
PEREZ ANDERSSON**

Ekonom med inriktning mot revision/fastighetsförmedling. Praktik på LC TEC AB. Arbetar deltid i restaurangbranschen. Komvuxstudier i svenska, uttalsträning.
Ursprungsland: Filippinerna

Mentor
KERSTIN ERICSSON
Fastighetsmäklare,
Föreningsparbankens
Fastighetsbyrå, Borlänge

ANNA PISAREK

Utbildning inom ekonomi från handelshögskola, med inriktning mot marknadsföring. Har arbetat med försäljning och marknadsföring. Komvuxstudier. Praktik inom reception/administration på Landstinget Dalarna. Planerar högskolestudier.
Ursprungsland: Polen

Mentor
KARIN RANINEN-JANSSON
Samordnare i beredskapsfrågor,
Landstinget Dalarna

AGNIESZKA PLACEK

Industri- och trädesigner vid Konstakademien i Krakow. Har även arbetat med glasdesign och handikapphjälpmedel. Bygger upp kontaktnät inom formgivning. Har deltagit i seminarier i Dalarna under Designåret 2005. Komvuxstudier. Planerar för vidare högskolestudier.
Ursprungsland: Polen

Mentor
ROSEMARIE LANTZSCH
VD och trädesigner,
Marinträ AB, Älvdalen

ELENA SINICHENKO

Behörig språklärare i engelska. Kompletterar med pedagogik vid Högskolan Dalarna. Tolkuppdrag åt Borlänge Tolkförmedling. Planerar fortsatta studier inom IT och språk på högskolan.
Ursprungsland: Ryssland

Mentor
HELENA DAHLSTRAND
Språkkonsult,
Skolkontoret i Falun

PILLE TORMIS

Företagsekonom. Skrev magisteruppsats om business to business, marknadsföring, vid Högskolan Dalarna. Arbetet utfört hos 3M Svenska AB. Tar kortare uppdrag som tolk. Arrangerar studiebesök från sitt ursprungsland inom turistnäringen åt Svenska Turistrådet. Har kontakter med Exportrådet.
Ursprungsland: Estland

Mentor
STAFFAN JOHANSSON
Product manager,
3M Svenska AB, Gagnef

**LARISSA
ZURAVSKAJA**

Civilingenjör i kemi med 13 års yrkeserfarenhet som produktionsledare inom kemisk industri. Komvuxstudier i svenska. Anställning på 3M Svenska AB med kvalitetskontroll.
Ursprungsland: Estland

Mentor
BRITT-MARIE GÖRANSSON
Produktutvecklare,
Cederroth International AB,
Falun

Adept Kerstin Lundvik, biolog

” När du kommer till ett nytt land tappar du lätt din identitet. Språket räcker inte till, dina vänner är långt borta, det känns som om dina rötter är avklippta! Det är inte konstigt om du känner dig nere och förlorar tron på dig själv. Men tack vare projektet Maria 4 ser jag helt andra möjligheter idag än för ett år sedan.

Nu vill jag ta nya vägar. Min mentor har hjälpt mig att komma fram till det. Jag har min utbildning i mikrobiologi, men jag kan också göra annat som ger andra erfarenheter.

När jag fick erbjudandet om att jobba som resande säljare på Telez, var jag först väldigt osäker. Ska jag plugga biomedicinsk analys eller jobba? Var min svenska tillräckligt bra? Skulle jag klara det?

Nu vet jag att man kan mer än man tror. Jag ser andra delar av Sverige, jag lär mig hur man jobbar i team, mitt kontaktnät har vuxit. Allt detta har jag nytta av i framtiden. Kanske blir jag forskare, kanske startar jag eget. På sikt kommer jag säkert att vilja få en svensk koppling till min akademiska examen. Men inte just nu.

Edita och jag har regelbunden kontakt. Jag uppskattar verkligen våra samtal. Idag har vi mest kontakt per telefon, eftersom hon numera arbetar som miljöchef i Älvdalen.

Maria 4 har varit en frigörelseprocess för mig. Jag bryr mig inte så mycket om vad andra tycker längre. Min mamma säger att jag förändrats, att jag verkar starkare och mer självsäker – på ett positivt sätt.

Jag har flyttat runt så mycket i mitt liv. Det tar tid att anpassa sig till en ny kultur och ett nytt arbetsliv. Kanske det kan vara dags att vara kvar på ett ställe och låta nya rötter växa ut.”

Mentor Edita Platbardis, miljöchef, Älvdalens kommun

” Jag var själv deltagare i Maria 3. Därför var det med glädje som jag tackade ja till att bli mentor.

Kerstin och jag har samma akademiska bakgrund. Mitt eget examensarbete baserades på immunologisk teknik, så jag kan förstå hennes utbildning. Jag kände igen hennes hunger efter kunskap, jag vurmar för utbildning och älskar att studera.

Tack vare Mariaprojektet förstod jag att det alltid sker en skada när du blir uppryckt med rötterna. Det finns hinder inom dig själv som du måste bli medveten om, så att du kan bearbeta dem och gå vidare. Genom Mariaprojektet mötte jag mig själv, jag växte som människa. En mentor-adeptrelation måste bygga på tillit, öppenhet och ärlighet. En sådan relation hade jag med min egen mentor, Anders Lindberg, vd för Borlänge Energi. Han fick mig bland annat att inse att jag måste begränsa mig, jag kan inte vara överallt och kunna allting.

Kerstin var osäker på om hon skulle ta jobbet på Telez, det var ju inte det hon hade

utbildat sig för. Då sa jag till henne: Vad du än arbetar med kan det lära dig något nytt. Hon behövde stärka sin självkänsla. Den akademiska världen kan hon alltid återvända till.

Kerstin behövde bearbeta sina uppbrott och se sina styrkor. Jag kan stärka henne i de val hon gör. Hon är en fantastisk person, hon är realistisk, modig och lyhörd och går in för sina uppgifter med glädje.

Mariaprojektet blev omvälvande för mig. Förut frågade jag mig: Varför vill ingen använda det jag kan? Nu väljer jag själv. Jag vet att jag duger och skäms inte över det jag inte kan.”

Adept Larissa Zuravskaja, kemiingenjör

Larissa: Jag är civilingenjör i kemi och i mitt förra hemland arbetade jag främst inom kemisk industri. När jag kom till Sverige för ett par år sedan hade jag en plan. Jag ville snabbt lära mig svenska och komma ut i arbetslivet igen så fort som möjligt. Jag är 47 år, jag har inte tid att vänta! Det fick bli första bästa städjobb och jag sprang mellan studierna och jobbet. När Mariaprojektet dök upp valde jag att gå med där samtidigt som jag sökte mer kvalificerade arbeten.

Britt-Marie och jag hade precis påbörjat vår kommunikation då jag plötsligt blev kallad till intervju till två jobb på olika företag, ett som kvalitetsassistent och ett som driftoperatör. Jag hann helt enkelt inte använda mig av hennes kontakter! Men jag har haft stor nytta av att få ta del av hennes kompetens. Jag kunde använda henne som referens och när jag väntade på svar frågade hon mig: "Vill du att jag ringer och frågar hur det går?" Det behövde hon inte men hon pratade med andra som redan jobbade där för att höra sig för om företagsklimatet och hur de trivdes.

Britt-Marie, som är produktutvecklare på Cederroth International, berättade hur deras kvalitetssystem var upplagt. Jag frågade henne om hon trodde att ett sådant arbete skulle passa mig och hur karriärmöjligheterna såg ut inom området. Efter det var det enkelt att välja jobbet som kvalitetsassistent. Jag vill se resultat av mitt arbete och det gör jag nu. Jag blir bekräftad för det jag kan och har fått en tydlig yrkesroll.

Mentor Britt-Marie Göransson, produktutvecklare

Britt-Marie: Du har en sådan drivkraft. Jag beundrar er adepter i Mariaprojektet, ni är starka individer med professionell yrkesbakgrund.

Larissa: Du förvånar mig hela tiden! Jag blev överraskad när jag förstod att du hoppade fallskärm! Det skulle jag aldrig våga. Vi har samma attityd till livet. Jag tycker om kvinnor som vågar gå sin egen väg och det gör du.

Britt-Marie: Vi har mycket att prata om, du och jag. Du behöver skaffa dig ett större ordförråd inom ditt fackområde och det hoppas jag att jag kan hjälpa dig med. Det har du nytta av i ditt nya jobb.

Larissa: Jag har hela tiden känt att du vill stödja mig på alla sätt. Redan första träffen gav du mig svenska facktidningar i kemi för att hålla mig uppdaterad. Jag är så glad för kontakten med dig.

Utvärdering

Samtliga Mariaprojekt har utvärderats av en forskare.
Utvärderingarna utgör en grund för ständig utveckling inom Minerva.

Utvärderaren:

- Intervjuerna med de invandrade kvinnorna visar att de under sin tid i Mariaprojektet tydligt utvecklats och stärkt sin självkänsla.
- Resultatet visar att kvinnorna, trots att de är välutbildade, tidigare haft stora svårigheter att ta sig in på den svenska arbetsmarknaden. Men genom deltagandet i Mariaprojektet har 31 deltagare av 40 hittat ett arbete. Två har startat eget företag. Sju har fortsatt att studera.
- Så gott som alla har nu en framtidstro och nya tankar och idéer kring hur de själva aktivt kan bidra till att skapa sig egen försörjning i Sverige.
- Betydelsen av kunskaper i svenska språket och i svenska koder har också hamnat i fokus, liksom projektens betydelse för förbättrat självförtroende och personlig utveckling för adepterna.
- Projekt av den här karaktären har en viktig funktion att fylla, både ur ett samhälls- och ett individperspektiv. Samhället tjänar självfallet på att så många som möjligt av den arbetsföra befolk-

ningen är i arbete. För de invandrade kvinnorna handlar det om att det är först när de hittat ett arbete som de känner sig accepterade.

- Mariaprojekten som idé och modell har betonat betydelsen av att lägga fokus på det positiva, på möjligheter och lösningar.

INGER VON SCHANTZ
Doktorand i pedagogik, Högskolan Dalarna/Karlstads universitet

Projektledaren:

”Deltagarna är motiverade och välutbildade. Som projektledare har jag hjälpt till att identifiera deras individuella styrkor och drivkrafter. Var och en har utvecklats, inte minst på det personliga planet. Deras energi och kompetens kommer svenska arbetsgivare att ha nytta av.”

KRISTINA NASENIUS
Stiftelsen Minerva

Mentorprogram är en av hörnstenarna i Minervas verksamhet:

- [Minervas Mentorprogram](#) sedan 1992
- [Mentor- och Integrationsprojekt – Maria 1, 2, 3, 4](#), 1998–2005
- [Nätverk Maria](#). Nätverk för deltagare inom Mariaprojekten, 2004
- [Spridningsprojekt Maria](#). Projekt riktat till dem som arbetar med mångfaldsfrågor inom arbetslivet 2005–2006
- [Telémachos](#). Minervas Mentorprogram för yngre män i början av karriären med kvinnliga mentorer i ledande befattning, 2004–2005
- [Minervas Mentorskola](#). Projekt för att ta tillvara mentorers erfarenheter, 2004–2005

EU-projekt och andra transnationella program där Minerva varit projektägare:

- [Mentor Athena](#). Leonardo da Vinci-projekt. Internationellt mentorprogram mellan Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tjeckien, Sverige, Belgien och Spanien. Apteer från Östeuropa och mentorer från Västeuropa. 1998–2000
- [Diversity in Europe](#). Leonardo da Vinci-projekt. Utarbetande av modell för mångfaldsarbete inom organisationer och företag i Europa. 2000–2001
- [Trafikskola för jämställdhet](#). Partnerskap inom Equal med bl. a. Landstinget Dalarna, Vägverket, VH-assistens, Länsarbetsnämnden i Dalarna, TCO samt partners i bl. a. Spanien, Italien, Frankrike, Slovenien, Nederländerna och Skottland. 2004–2007

Stiftelsen Minerva är ett regionalt resurscenter för idé- och kompetensutveckling för kvinnor i Dalarna. Stiftarna har förankring inom fackliga, politiska och offentliga organisationer samt representanter från stora och små företag.

Verksamheten ska påverkas av kvinnors och mäns gemensamma syn på ledarskap och utveckling i arbetslivet. Målet är en jämställd arbetsmarknad där lika rättigheter och skyldigheter gäller.

Minerva ser också till den helhet som utgörs av att alla har rätt till en plats i arbetslivet oavsett kön, ålder, etnisk härkomst, handikapp med mera. Mångfalden i arbetslivet är viktig och måste tas till vara.

Stiftelsen Minerva | Kyrkbacksvägen 8 | 791 33 Falun | tel 023-159 11 | fax 023-697 80 | info@minerva.nu | www.minerva.nu